ואין נותנין לפניהם מזונות · אין לפרש דטעמא משום דדגים מיתזמי שפיר במים להכי לא טרחינן דחשיבי כאין מזונותיהם עליך חדא דלאו מילתא דפסיקא היא דלדגים מצויין מזונות ולא לחיה ועוד דבמקום בני לאוקמי הא דקתני אין נדין חיה ועוף ואין נותנין לפניהם מזונות בביבר שאינו מקורה וכי בשביל שאינו מקורה מטיין להם מזונות ורש"י דפירש כיון דאין נדין מוקלין גינהו להכי אין נותנין לפניהם מזונות ואין טורחין בשבילם אין נדחה כלל הא תנן לקמן בפ' בתרא (דף קיה:) נותנים מים לפני לוזים ותרנגולים ולפני יוני הרדסיאות אע"ג דמוקלין הן בשבת ונדחה לר"ש כל היכא דהוי כגילוד ועומד מדאורייתא כגון לוזין ותרנגולין ויוני הרדסיאות ואע"ג דמדרבנן אסור לעודן בפרק שמונה שרצים (לקמן דף קז:) חיה ועוף שבשרוטו אלמן פטור משמע אבל אסור כיון דמדאורייתא כגילוד ועומד נותנין לפניהם מזונות וכן חיה ועוף שבביבין מקורין דחשיב טפי מזונותיהם עליך אבל כאן שמן המורה אין גילודין אלא חשיב מזונותיהן עליך והוי כלותן שהן כל שעה בשדה כמו יוני שובך ויוני עליה ואתי שפיר לפי זה הא דרים אין נדין (ביצה דף כד:) דקתני התם במתניתין דשב"ג אומר זה הכלל המחוסר גידה אסור כו' וקאמר בגמרא היכי דמי מחוסר גידה כגון דאמר הבא מלוה וגלודו אמר ליה אבוי לרב יוסף והרי לוזים ותרנגולים דאמר הבא מלוה וגלודו ואמר הלל לוזים ותרנגולים ויוני הרדסיאות פטור והשתא קשה מאי פריך והא פטור משמע אבל אסור ובמתניתין קתני נמי דשב"ג אומר מחוסר גידה אסור ולמאי דפי' הכא אתי שפיר דרשב"ג קאי אריש דקתני אין נדין ואין נותנין לפניהם מזונות וקא אסר רשב"ג במחוסר גידה אף ליתן מזונות וא"כ מחוסר גידה דאורייתא חשיב ליה ולהכי פריך שפיר:

הלכה מכלל דפליגי · אע"ג דר' יהודה פליג מ"מ פריך אבוי שפיר דאי לאפוקי מדרבי יהודה אתא לימא אין הלכה כרבי יהודה הכא אתי שפיר דלא קבעי היכי דמי מחוסר גידה דהא כבר פי' דהיכא דאיכא עוקצי גדול ומסתמא דהייט מחוסר גידה דרשב"ג אבל ברים אין נדין (ביצה דף כד:) קשה אמאי קבעי ר"ד מחוסר גידה הואיל וכבר פי' ביבר גדול וביבר קטן לרבנן ונראה לריב"ל מקום דהתם קתני במילתייהו חיה ועוף ועלה קאי רשב"ג וקבעי ר"ד מחוסר גידה בעופות אבל אחיה לא קבעי דזה כבר פירש וכן משמע דכל הגהו דמייתי עלה לא מייתי אלא בעופות אבל הכא לא איירו רבנן בעופות אלא בחיה גרידא:

***היכא** דעפלי מזלא דכתלים · היה להם שיעור הכתלים · שוה והיו יודעין שיעור: **למה** זה דומה לנועל ביתו לשומרו ונמצא צבי שמור בתוכו · ואם תאמר מאי אולמא הך מהך וגראה לריב"ל דס"ד דבא ויסב בלידו דיתסר מקום דמיחזי דלהוסיף שמירה לצבי הוא בא: וממאי

(א) [גי' הערוך שהיא כגון ביצה אחת ואינו צריך לשום ביצי ביצי]

מתני' *צבי שנכנס לבית: ונעל אחד בפניו חייב, נעלו שנים פטורין; לא יכול אחד לנעול ונעלו שנים חייבין ר"ש פוטר: **גמ'** א"ר ירמיה בר אבא אמר שמואל *הצד ארי בשבת אינו חייב עד שיכניסנו לנורזקי שלו: **מתני'** ישב האחד על הפתח ולא מילאהו ישב השני ומילאהו השני חייב. ישב הראשון על הפתח ומילאהו ובא השני וישב בצידו אף על פי שעמד הראשון והלך לו הראשון חייב והשני פטור הא למה זה דומה לנועל את ביתו לשומרו ונמצא צבי שמור בתוכו: **גמ'**

(א) [לקמן קיג: פירוזין ס: ביצה כדי ס"ז לב.]

* מלהסדקים יש כאן ולולי ל"ל ומכח הוא דשמעין פלוגתייהו.

תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת על מה שנתפרש פסוק זה כי בבית דין הוא מדבר כמו שנא' בראש מסכת יבמות (דף ו) מושבות מה תלמוד מכדי שבת רובה הנוף היא וחובת הגוף בארץ הרוצה לארץ ומלמד דכתב רחמנא לטה לי משום ר' ישמעאל אמר תלמיד אחד לפי שנא' (דברים כא) וכי יהיה באיש חטא משפט מות והומת שומע אני בין בחול בין בשבת ומה אני מקיים (שמות לא) מחלליה מות יומת בשאר מלאכות הוץ ממיתת בית דין ת"ל לא תבערו אש בכל מושבותיכם מה מושבות האמורות להלן בבית דין אף כאן בב"ד ואמר רחמנא לא תבערו אש ועיקר זו הבריתא בסוף מכילתא דר' ישמעאל ואמרו עוד בתלמוד ותיהוי נמי ר' יוסי איסור דאמר ר' יוסי הבערה ללאו יצאת הבערה דשלמא הבערה דבית דין בישול פתילה היא ואמר רב אשי מה לי בישול פתילה מה לי בישול מממון מיכן למדנו

דאמר רחמנא הבערה דבת כהן בשבת ונתחייבו מיכן שהמבעיר בעלמא חייב: רבן גמליאל אומר לא כל הביברין שוין זה הכלל כל מחוסר צידה פטור ושאינו מחוסר צידה חייב. בסמסת יום טוב בפרק אין צדין (דף כד) נרסי היכי דמי מחוסר צידה אמר רב יוסף אמר רב יהודה אמר שמואל כגון דאמרי הבא מצודה ונצודנו ולא יעלה עליו דעתך שמה שאמרו שם רבן גמליאל אומר לא כל הביברין שוין זה הכלל כל המחוסר צידה אומר ושאינו מחוסר צידה מתחר דוחה מה שאמרנו כן אלא השני דברים מעיקר אחר הם והוא כי מה שעומד בביבר והוא עדיין מחוסר צידה פטור מן החטא' כשהוא שונה כי מלאכת הצידה לא נגמרה ואם בעומדו בתוך נשלמה כו הצידה ואינו מחוסר צידה חייב חטאת לפי שעשה מלאכה גמורה ועל זה העיקר שמירשני נמצא כל מה שהיא עומד והוא מחוסר צידה אסור ליקח ממנו ביום טוב כי לא נגמרה

רבינו חננאל

בחבורה פטור שהמו שלאלשמו ושלא לאולליו כו' וכולא שמעתא דקא מפרש ליה בהדא הדא מאי תיקן ולא מפרש מ"ר המקלקל בחבורה פטור מאן דהא אלא מתניתין בהדיא היא כל דאבל המקלקלין פטורין בין דאבל דמקלקל בחבורה בין דחד מינה (וקרא) (וקאמר) ר"ש ור' יהודה היא דשמעינן פלוגתייהו ונרסינן בבתולה נשאת אם תמצא לומר דם הבורי מחבר שהבועל בתחלה הוא עושה הבורה הא אמרינן אם תמצא לומר הלכה כר' יהודה דאמר שאין מחברין אסור מי הואי הואי בועל בשבת מקלקל בהאי חבורה אי לא. ואם תימצא לומר מקלקל הוא במקלקל הלכה כר' יהודה או כר' שמעון והכיך פירושא הלכה כר' יהודה דאמר מקלקל בחבורה פטור או הלכה כר' שמעון דאמר חייב דאי אמרת הלכה כר' שמעון דאמר מקלקל בחבורה חייב או הלכה כר' יהודה דאמר דבר שאין מחברין אסור אילו היה כך אסור לבועל בתחלה בשבת וחוינן דספרש (בספינה) לעולם רב כר' יהודה סבירא ליה דאמר דבר שאין מחברין אסור. אלא מיהו מקלקל בחבורה הוא ושרי לר' יהודה ואמרי' ס"מ דר' שמעון דאמר הוכל ומבעיר אע"פ שמקלקלין חייבין מדאמרין קרא למישרא מילה בשבת תמרינן דמקלקל בחבורה בעלמא בשבת חייב ואקשינן מילה מתקן הוא כדרב אשי דאמר מה לי לתקן מילה מה לי לתקן בלי מה לי לבשל פתילה מה לי לבשל סממנין ולא נמרי' מינה דמקלקלין ומקלקל לא אשכחנן דאיתתר: שיעור המלבן צמר כמלא רחב הטיט כפול וכן המנפץ צמר וכן הצובע וכן הטוה רב יוסף מתרי[כפוף] מעיקר הגדול עד ראש אצבע בשהן דבוקות זו בזו רב הייא בר אמי מתרי ששים מראש גדול עד ראש אצבע בשהן משוטות דאעפ"כ אינן דומות זו לזו: הצד צפור למגדל ר' פי' מגדל זה של עץ הוא שחשוב כבלוב גדול אם פתח שער המגדל ועשה תחבולות עד שנכנס הצפור לתוכו וסגר עליו חייב כי כסגרו המגדל ונפרה הצידה וגם אם הלך אחר צבי והחזירו מיכן ומיכן עד שנכנס לבית חייב כי כיון שנכנס לבית והא סגר עליו הרי צידו חייב אבל אם

נוסא צידה אי פה ונחשב ניצוד מתנה

נוסא צידה שאינו חייב עליו

נוסא שנים שישבו על פתח הבית וצבי בפנים

רב נסים גאון

עין משפט נר מצוה

כו' א ב ג ד מיי' פ"י מה"ל שבת הלכה כ סמג סס עוש"ע סס סעיף א:

כז ה מיי' סס הל' כא עוש"ע סס סעיף ב:

כח ו מיי' סס הלכה כד עוש"ע סס:

כט ז מיי' וסמג סס עוש"ע סס סעיף ג:

ל ח מיי' סס הלכה כג סמג סס עוש"ע סס סעיף ה:

לא ט מיי' סס הל' יט: [גי' אבל צדין חיה ועוף מן הביבין וכ"ל נמצאה דביצה]

לב י מיי' סס הל' כג סמג סס עוש"ע סס סעיף ו:

גדין/אין גדין

על הגא נ"ש סתינו בין ב' מקורות בגדין ביצה

ב' פרכות נ"ש הסתלו בגדין חיב

* אבל ציפור רגיל ב' המקורות דלעיל אלי' אבל המקלקלין פטורין בין דאבל דמקלקל בחבורה בין דחד מינה (וקרא) (וקאמר) ר"ש ור' יהודה היא דשמעינן פלוגתייהו ונרסינן בבתולה נשאת אם תמצא לומר דם הבורי מחבר שהבועל בתחלה הוא עושה הבורה הא אמרינן אם תמצא לומר הלכה כר' יהודה דאמר שאין מחברין אסור מי הואי הואי בועל בשבת מקלקל בהאי חבורה אי לא. ואם תימצא לומר מקלקל הוא במקלקל הלכה כר' יהודה או כר' שמעון והכיך פירושא הלכה כר' יהודה דאמר מקלקל בחבורה פטור או הלכה כר' שמעון דאמר חייב דאי אמרת הלכה כר' שמעון דאמר מקלקל בחבורה חייב או הלכה כר' יהודה דאמר דבר שאין מחברין אסור אילו היה כך אסור לבועל בתחלה בשבת וחוינן דספרש (בספינה) לעולם רב כר' יהודה סבירא ליה דאמר דבר שאין מחברין אסור. אלא מיהו מקלקל בחבורה הוא ושרי לר' יהודה ואמרי' ס"מ דר' שמעון דאמר הוכל ומבעיר אע"פ שמקלקלין חייבין מדאמרין קרא למישרא מילה בשבת תמרינן דמקלקל בחבורה בעלמא בשבת חייב ואקשינן מילה מתקן הוא כדרב אשי דאמר מה לי לתקן מילה מה לי לתקן בלי מה לי לבשל פתילה מה לי לבשל סממנין ולא נמרי' מינה דמקלקלין ומקלקל לא אשכחנן דאיתתר: שיעור המלבן צמר כמלא רחב הטיט כפול וכן המנפץ צמר וכן הצובע וכן הטוה רב יוסף מתרי[כפוף] מעיקר הגדול עד ראש אצבע בשהן דבוקות זו בזו רב הייא בר אמי מתרי ששים מראש גדול עד ראש אצבע בשהן משוטות דאעפ"כ אינן דומות זו לזו: הצד צפור למגדל ר' פי' מגדל זה של עץ הוא שחשוב כבלוב גדול אם פתח שער

הגהות הב"ח

(א) גמ' ומני ביצה ובגיבה ומאלה: (ב) שם כמו בביבר מקורה כמו בביבר: (ג) רש"י דיה הגזין מין חגב מהור. ביב ע"ש מפ"ק דבכורות דשם מסמע דהוא מין שרץ מעמא שוב מלאתי קוביא זו בספר פרי חדש סי' ס"ק: (ד) ר"ח כמו שני זה לפי דומה: (ה) ר"ח ומפא וכו' בתוכן כך תנים:

(ביצה כד.)

(ביצה כה.)

כרכות לג: [נעיל מז: לקמן קיג. קנ. ביצה כד. עירובין יב. פא: ע"ז לב: סנהדרין ק. ר"ה לד: לה. יבמות לח.קה. נדה נט. סנהדרין ל:]

[ניר' הערוך אולגלת פי' עייפות]

[לקמן קז: ביצה לז:]

[תוספתא פי"ג]

[תוספתא פי"ג]

נליון הש"ס

רש"י ד"ה הגזין מין חגב מהור ע"כ בכורות ז ע"ב ומ"ל פ"ח הלכה כח מכל' מלכלות תמורות:

[ביצה כג:] *תוס' ד"ה ואין מקבל עלמרים לב

[סס כל הענין פ"ס]

**נ"ל יהודה דאמר לחיב ג"ב בביבר אינו לבן יהא אסור לקחת אותו מטה לבנין בשבת אבל לא יהא אסור לקחת אותו מטה

[נעיל מז: לקמן קיג. קנ. ביצה כד. עירובין יב. פא: ע"ז לב: סנהדרין ק. ר"ה לד: לה. יבמות לח.קה. נדה נט. סנהדרין ל:]

נעיל ע"ש

[ביצה כד.]

[נעיל מז: לקמן קיג. קנ. ביצה כד. עירובין יב. פא: ע"ז לב: סנהדרין ק. ר"ה לד: לה. יבמות לח.קה. נדה נט. סנהדרין ל:]

[ניר' הערוך אולגלת פי' עייפות]

[לקמן קז: ביצה לז:]

[תוספתא פי"ג]

[תוספתא פי"ג]

נעיל ע"ש

[ביצה כד.]

[ביצה כד.]

[ביצה כד.]